

Hvordan er en tradisjonell forskningsartikkel bygd opp?

Hvis man skal skrive akademiske tekster, er det viktig å beherske forskningsartikkelen som sjanger. Denne sjangeren skaper likevel hodebry for mange. Den tradisjonelle forskningsartikkelen er svært stramt bygd opp, og denne stramheten er tvetydig.

I naturvitenskapelige disipliner gjør den stramme formen det lett å sammenlikne resultatene i et stort antall ulike artikler. Siden alt kommer i samme rekkefølge i hver eneste artikkel, blir den enkelte artikkelen nesten som kolonner i en tabell. Praktisk.

I disipliner som er mer diskuterende og fortolkende, som samfunnsvitenskap, litteratur og historie, blir likheten med en tabellkolonne til en tvangstrøye. Det er vanskelig å presse de kompliserte sammenhengene man forsøker å diskutere inn i en så rigid form. Hvis man kan litt litteraturteori, ser man fort at forskningsartikkelen likner på en annen tekstform, som er like rigid. Det er trivillitteraturen.

De beste sosiologene, historikerne og litteraturforskerne bryter derfor med denne formen. Men de må kjenne den likevel, og bryte med den på en bevisst måte. Hvis man ikke vet hvordan en tradisjonell forskningsartikkel er bygd opp, får man ikke inn artiklene sine i vitenskapelige tidsskrifter.

Den akademiske forskningsartikkelen kan også regnes som en mal som de fleste vitenskapelige og halvvitenskapelige avhandlinger må forholde seg til på en eller annen måte. Fordypningsoppgaver er en slik halvvitenskapelig sjanger. Det er derfor viktig å kunne formen.

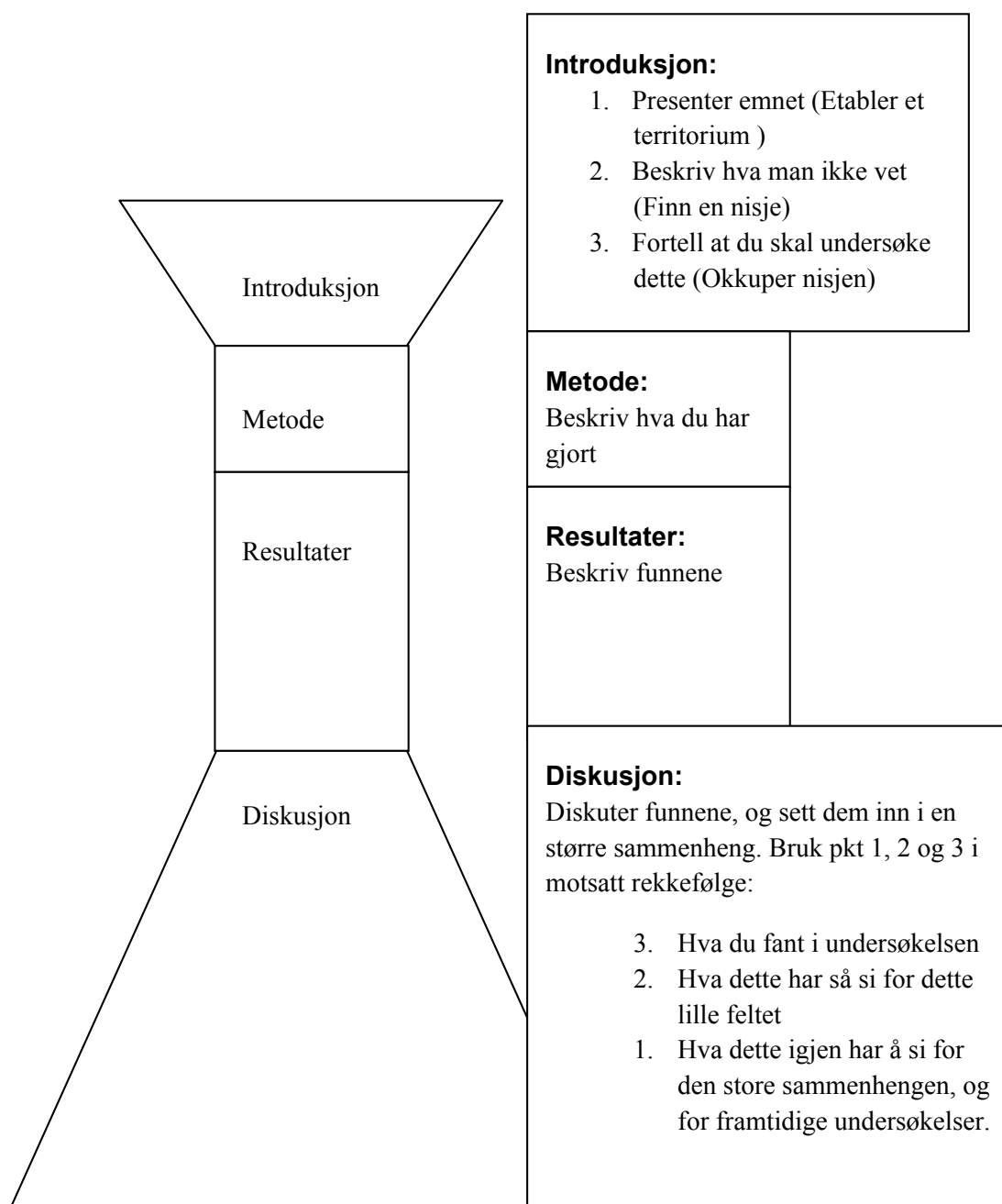
Det finnes faktisk en forskningstradisjon om forskningsartikler. En god framstilling av resultatene i denne tradisjonen finner man i John M. Swales and Christine B. Feak: *Academic Writing for Graduate Students* (Michigan 2004). Denne boka kan for øvrig anbefales til alle som vil forsøke å skrive vitenskapelige arbeider på engelsk.

Nesten alle forskningsartikler følger det mønsteret du finner på neste side. Men hva skiller denne plansjen fra alle de andre figurene du møter på skrivekurs og skrivbedrebøker? Er ikke dette bare en slanket versjon av den dumme ”fisken” som ikke forteller mer enn at en tekst må ha begynnelse og slutt, og et eller annet i midten? Er ikke bare forskjellen at denne fisken har et stramt belte rundt magen, mens den du kjenner fra før har rund mage?

Swales og Feak *har* noe mer. De har nemlig gått inn i hvert element, og beskriver hva som gjemmer seg i innledning, metode, funn og diskusjon. For en nybegynner som sliter med å komme i gang, er det de skriver om hva som befinner seg i innledningen det viktigste.

En standard forskningsartikkel følger mønsteret IMR(A)D:

Introduction, Method, Results (And) Discussion.

Innledningen

Her sirkler man inn temaet, og forsøker å få leseren interessert i å lese videre. Også forskningsartikler må være lokkende. Det er forferdelig mange av dem. I innledningen gjør du tre ting:

Anslaget: Etablere territoriet. Her forteller du hvilket område artikkelen forteller noe om. Swales og Feak kaller det å etablere et territorium. Det betyr at du peker på et emne, det vil si et relevant område. Dette kan være ganske omfattende. Det kan for eksempel være mediekonsernens eierskap, hvis du skriver om oppkjøpene (og eventuelle salg) i Mecom og Edda Media. Et slikt emne er mye større enn det du kan behandle i artikkelen, så her nytter du sjansen til å nevne den mest relevante forskningen på området. Når du gjør dette, forteller du samtidig at du har god peiling, og hvilken fagtradisjon du knytter deg til. Dette må ikke være langt, for denne delen av innledningen er bare en første innsirkling av emnet. Du legger også inn en vending (ikke mer) som forteller leseren at dette er så viktig at der gjelder å lese videre. Også en forsker har lov til å lokke sine lesere.

Innsirkling: Etablering av en nisje. Dette er det springende punktet. Etter at du har fortalt om hva andre har gjort i det store territoriet, påpeker du hva de ikke har gjort. Det er et gapende hull i vår tilgjengelige kunnskap! Hullet trenger ikke være så stort. Men det må absolutt fylles. Av hvem? Gjett!

Okkupere nisjen. Kunnskapshullet skal fylles av deg selv, selvfølgelig. Det er faktisk fylt allerede. Du har nemlig funnet ut det vi ikke visste. Det er jo derfor du skriver artikkelen. Dette kalles å okkupere nisjen. Her må du bli svært konkret. Det er her du presenterer problemstillingen og eventuelle hypoteser. Problemstillingen er et spørsmål du stiller på en slik måte at du kan finne et fornuftig svar med så lite arbeid som mulig. Hypoteser er antakelser du vil prøve ut. (Graden av formalisering i denne utprøvingen må du finne mer om i en metodebok. Matematisk hypotesetesting er en hel vitenskap.)

Innledningen er en innsirkling, som går fra det generelle til det spesielle. Innledningen er det vanskeligste å få til, og er det siste du gjør helt ferdig. Etter at du har skrevet siste konklusjon, må du sjekke innledningen en gang til, og eventuelt justere den.

Metoden

Etter innledningen kommer en kort beskrivelse av metodene du har brukt. Her foreller du hvem du har intervjuet, hva du har lest, om du har brukt strukturert intervju, om du har brukt spørreskjemaer eller lest utredninger, hvordan du har regnet ut tall osv. Denne redegjørelsen er viktig for at andre forskere skal kunne vurdere resultatene dine, og eventuelt gjøre undersøkelsen om igjen for å sjekke om konklusjonene dine stemmer.

Resultater

Etter metodepresentasjonen presenterer du resultatene dine. Dette avsnittet skal være kort og effektivt, men fullstendig. Her begynner det rigide mønsteret å løse seg mer opp. Det kan være vanskelig å skille resultatene fra diskusjonen. I mer diskuterende artikler slås presentasjonen av resultatene sammen med diskusjonen

Diskusjonen

I diskusjonen diskuterer du resultatene dine, og fortolker dem. I realfag kan denne delen være ganske kort. Her er resultatpresentasjonen viktigst. De fleste av dere som leser dette vil antakelig skrive om

samfunnsforhold, og da er diskusjonsdelen den lengste og viktigste delen av artikkelen. Du må passe på å sette av nok tid og plass til å skrive en god, utfyllende diskusjon av resultatene.

Diskusjonsavsnittet er som regel et forstørret speilbilde av innledningen. Diskusjonen går fra det spesielle til det generelle. Du begynner med å beskrive og diskutere det lille området du har undersøkt, og forsøker å trekke ut alle konklusjoner du kan av ditt unike materiale. Det vil si at du beskriver hva som befant seg i nisjen. Deretter setter du det du har funnet inn i en litt større sammenheng. Altså hva dine funn kan fortelle om området rundt nisjen. Til slutt vil du kanskje skrive noe om hvilke konsekvenser din lille undersøkelse har for hvordan vi skal forstå det hovedemnet vi begynte med. Det vil si territoriet som helhet.

Når du skriver fordypningsoppgave trenger du ikke følge denne malen slavisk. Men det er veldig greit å kjenne den. Det kan ofte lønne seg å legge den i bunnen. La din egen oppgave bli en variant tilpasset ditt eget stoff og ditt eget lynne.